

				Cuir isteach anseo ainm an eintitis dhlíthiúil chláraithe							
Uimhir an doiciméid: P28				Teideal an doiciméid: Beartas um Fhorbairt Seachfhoinsithe							
Leagan: 1.0		Dáta teacht i bhfeidhm: 01.01.2025		Úinéir an doiciméid:							
X	Beartas		Caighdeán		Nós imeachta		Foirm		Clár		Eile

Stair na n-athbhreithnithe				
Uimhir na hathbhreithnithe	Dáta na hathbhreithnithe	Athruithe	Athbhreithnithe ag	Úinéir an phróisis

Formheasanna			
Ainm	Post	Dáta	Síniú

Fógra dlíthiúil (cóipcheart agus srianta úsáide)
(C) 2025 Clarysec LLC. All rights reserved.

Is maoin intleachtúil de chuid Clarysec LLC an doiciméad seo. Ní ceadmhach aon chuid den doiciméad seo a chóipeáil, a athúsáid, a dháileadh ná a mhodhnú chun críocha tráchtála ná cur chun feidhme gan cead sainráite i scríbhinn roimh ré.

Tá úsáid neamhúdaráithe toirmiscithe go dian agus d'fhéadfadh caingean dlíthiúil a bheith mar thoradh uirthi. Le haghaidh ceadúnaithe, déan teagmháil le: info@clarysec.com

Ailíniú le caighdeáin agus rialacháin

Caighdeán/Rialachán	Clásal/Airteagal	Nóta
ISO/IEC 27001:2022	Clásal 8.1	N/B
ISO/IEC 27002:2022	Rialuithe 5.19-5.22, 8	N/B
NIST SP 800-53 Rev.5	SA-4, SA-9, SA-10	N/B
RGCS an AE	Airteagail 28, 32	N/B
NIS2 an AE	Airteagail 21(2)(a), (h), 23	N/B
DORA an AE	Airteagail 28(1), (2)	N/B
COBIT 2019	APO10, BAI03, DSS	N/B

1. Cuspóir

1.1 Leagtar amach sa bheartas seo na rialuithe éigeantacha maidir le forbairt bogearraí nó córas a sheachfhoinníú chuig soláthraithe seachtracha, conraitheoirí nó gníomhaireachtaí, chun a chinntiú go mbíonn cleachtais shlána fite fuaite ar fud shaolré na forbartha.

1.2 Is é cuspóir an bheartais seo leochaileachtaí slándála, cailteanas sonraí, nochtadh maoinne intleachtúla (IP), agus sárúithe comhlíonta a eascraíonn as socruithe forbartha seachtraí a chosc.

1.3 Cuirtear rialachas soláthraithe, caighdeáin chódaithe shlána, bainistíocht aitheantais agus rochtana, oibleagáidí faireacháin, agus eisfheistiú ag deireadh conartha i bhfeidhm leis an mbeartas seo chun rúndacht, sláine agus infhaighteacht na mbogearraí arna bhforbairt a chosaint.

2. Raon feidhme

2.1 Tá feidhm ag an mbeartas seo maidir leis na haonaid eagraíochtúla uile a úsáideann eintitis sheachtracha chun bogearraí nó córais a fhorbairt, lena n-áirítear:

2.1.1 feidhmchláir ghréasáin, aipeanna soghluaiste, córais leabaithe, APIanna, scrípteanna, sreafaí oibre uathoibríthe, nó modúil ardáin

2.1.2 forbairt shaincheaptha d'ardáin inmheánacha, de chórais atá os comhair cliant, nó de tháirgí tráchtála

2.1.3 socruithe le forbróirí tríú páirtí, oibríthe neamhspleácha, gníomhaireachtaí, nó foirne amach ón gcósta

2.2 Rialaíonn an beartas seo freisin aon eintiteas seachtrach a fhaigheann rochtain ar chód foinse, ar thimpeallachtaí tástála, nó ar phíblínte CI/CD le linn na forbartha.

2.3 Tá na ceanglais infhorfheidhmithe beag beann ar chineál an chonartha, ar an modheolaíocht forbartha, nó ar shuíomh geografach an tsoláthraí seachfhoinisithe.

3. Cuspóirí

3.1 Cleachtais an tsaoilré forbartha shlána (SDLC) a chur i bhfeidhm ar gach socrú seachfhoinisithe, ón bpleanáil go dtí bailíochtú iar-imscartha.

3.2 A chinntiú go n-áirítear i ngach conradh le forbróirí seachtracha clásail éigeantacha maidir le cosaint sonraí, códú slán agus coinneáil IP.

3.3 Ceanglais rialaithe rochtana, faireacháin agus iniúchta a shainiú d'fhorbróirí tríú páirtí a idirghníomhaíonn le córais inmheánacha.

3.4 An eagraíocht a chosaint ar bhagairtí slabhra soláthair, ar shárúithe dlí, agus ar dhamáiste clú a bhaineann le bogearraí arna bhforbairt go seachtrach.

3.5 Comhlíonadh leanúnach a chothabháil le creataí slándála, lena n-áirítear ISO/IEC 27001, NIST, RGCS, NIS2, DORA, agus COBIT 2019.

4. Róil agus freagrachtaí

4.1 An Bhainistíocht Fheidhmiúcháin

4.1.1 Formheasann sí tionscadail forbartha seachfhoinsithe ardríosca agus bailíochtaíonn sí eisceachtaí beartais nuair a bhíonn údar cuí leo.

4.1.2 Cinntíonn sí go bhfuil cinntí seachfhoinsithe ailínithe le cuspóirí straitéiseacha agus le goile ríosca na heagraíochta.

4.2 An Príomhoifigeach Slándála Faisnéise (CISO)

4.2.1 Formheasann sé ionduchtú soláthraithe ó thaobh slándála de.

4.2.2 Sainmhíonann sé ceanglais rialaithe slándála do shocruithe seachfhoinsithe agus déanann sé athbhreithniú ar thuarascálacha teagmhais.

[... Níl ailt 4.3–8 san áireamh sa réamhamharc seo. Ceannaigh an doiciméad iomlán chun rochtain a fháil ar an gcomhábhar iomlán. ...]

9. Ceanglais athbhreithnithe agus nuashonraithe

9.1 Ní mór athbhreithniú a dhéanamh ar an mbeartas seo uair sa bhliain ar a laghad, nó níos minice sna himthosca seo a leanas:

9.1.1 tabhairt isteach samhlacha nua seachfhoinsithe forbartha, soláthraithe nua nó dlínsí nua

9.1.2 nuashonruithe ar chreataí rialála amhail an RGCS, NIS2, nó DORA

9.1.3 tar éis teagmhais slándála a bhaineann le cód seachfhoinsithe, rochtain, nó seachadtaí

9.1.4 mar chuid de thorthaí iniúchta inmheánaigh nó d'fheabhsuithe ISMS

9.2 Tá an Príomhoifigeach Slándála Faisnéise (CISO) freagrach as athbhreithniú an bheartais a thionscnamh agus a chomhordú i gcomhairle leis na páirtithe seo a leanas:

9.2.1.1 an fheidhm Dí agus an fheidhm Soláthair (chun ailíniú le cur chun feidhme conarthach a chinntiú)

9.2.1.2 Úinéirí Tionscadail agus Táirgí (maidir le hinmharthanacht oibríochtúil)

9.2.1.3 An Fhoireann Slándála Faisnéise (maidir le nuashonruithe ar bhagairtí agus ar rialuithe)

9.2.1.4 An Bhainistíocht Fheidhmiúcháin (le haghaidh formheasa deiridh)

9.3 Ní mór do gach nuashonrú ar an mbeartas a bheith:

9.3.1.1 faoi rialú leaganacha agus stóráilte i stór doiciméad ainmnithe

9.3.1.2 curtha in iúl do pháirtithe leasmhara atá páirteach i ngníomhaíochtaí forbartha seachfhoinsithe

9.3.1.3 nasctha le haon nuashonruithe i mbeartais ghaolmhara nó i ndoiciméadacht nós imeachta

9.4 Ní mór loga athruithe a bheith ag gabháil le gach leagan den bheartas chun inrianaitheacht leasuithe agus formheasanna a chur ar fáil.

10. Beartais ghaolmhara agus naisc eatarthu

10.1 Tacaíonn an beartas seo leis na doiciméid ghaolmhara seo a leanas agus tacaítear leis acu:

10.1.1 P1 - Beartas Slándála Faisnéise: Leagtar amach ann prionsabail slándála ar leibhéal na heagraíochta a bhfuil feidhm acu i gcomhthéacsanna forbartha inmheánaí agus forbartha tríú páirtí araon.

10.1.2 P5 - Beartas um Bainistiú Athruithe: Cinntítear leis go ndéantar athbhreithniú agus formheas ar gach athrú a bhaineann le himscaradh ó bhunachair chóid seachfhoinsithe sula gcuirtear chun feidhme iad.

10.1.3 P13 - Beartas Aicmithe agus Lipéadaithe Sonraí: Cinntear leis conas a shainnítear sonraí íogaire sula nochtar iad do sholáthraithe forbartha nó do stórtha.

10.1.4 P18 - Beartas Rialuithe Cripteagrafacha: Treoraítear leis conas is gá eochracha, rúin agus dintiúir íogaire a láimhseáil le linn forbartha agus seachadta.

10.1.5 P24 - Beartas um Fhorbairt Shlán: Sainmhínítear leis na ceanglais bhunúsacha maidir le cleachtais forbartha bogearraí inmheánaí agus seachtraí.

10.1.6 P30 - Beartas Freagartha do Theagmhais: Rialaítear leis conas a dhéantar sárúithe nó saincheisteanna slándála a bhaineann le forbairt seachfhoinisithe a uaschéimniú, a imscrúdú agus a réiteach.

10.1.7 P33 - Beartas Faireacháin, Iniúchta agus Comhlíonta: Soláthraítear leis na ceanglais chun gníomhaíochtaí forbartha seachfhoinisithe a athbhreithniú le linn iniúchtaí nó athbhreithnithe comhlíonta.

11. Caighdeán agus creataí tagartha

11.1 Tá an beartas seo ailínithe le creataí agus rialacháin slándála a aithnítear go hidirnáisiúnta chun seachfhoinisí slán ar fhorbairt bogearraí agus cleachtais bhainistíochta soláthraithe a chinntiú.

11.2 ISO/IEC 27001

11.2.1 Clásal 8.1 - Pleanáil agus rialú oibríochtuil: Cuirtear rialuithe próisis i bhfeidhm le haghaidh forbairt shlán agus seachadadh tríú páirtí.

11.3 ISO/IEC 27002:2022 - Rialuithe 5.19 go 5.21, 8.

11.3.1 Rialú larscríbhinn A 5.19 - Bainistíocht Caidrimh le Soláthraithe: Ceanglaítear comhaontuithe foirmiúla ina bhfuil clásail slándála agus comhlíonta.

11.3.2 Rialú larscríbhinn A 5.20 - Dul i nGleic le Slándáil Faisnéise laistigh de Chomhaontuithe Soláthraithe: Cinntítear leis go mbíonn rialuithe a bhaineann go sonrach le forbairt leabaithe i gconarthaí.

11.3.3 Rialú larscríbhinn A 5.21 - Bainistiú Seachadadh Seirbhíse Soláthraithe: Áirítear leis faireachán ar sheachadtaí agus ar rioscaí forbartha tríú páirtí.

11.3.4 Rialú larscríbhinn A 8.27 - Forbairt Seachfhoinisithe: Ceanglaítear leis ceanglais shainithe slándála agus rialú rochtana ar bhogearraí arna bhforbairt go seachtrach.

11.3.5 Sainmhíonann na rialuithe seo ceanglais struchtúrtha maidir le forbróirí seachfhoinisithe a roghnú, a chonrú agus maoirseacht a dhéanamh orthu, lena n-áirítear cleachtais forbartha slána, láimhseáil cóid agus bailíochtú feidhmíochta.

11.4 NIST SP 800-53 Rev.5

11.4.1 SA-4 - Próiseas Soláthair: Ceanglaítear ceanglais forbartha slána a shainiú tráth an tsoláthair.

11.4.2 SA-9 - Seirbhísí Córais Seachtraigh: Rialaítear leis conas a idirghníomhaíonn forbróirí tríú páirtí go slán le seirbhísí inmheánacha.

11.4.3 SA-10 - Bainistíocht Cumraíochta Forbróra: Tá sé ailínithe le rialú leaganacha, rochtain ar chód agus oibleagáidí rianaithe athruithe d'fhoirne seachtracha.

11.5 RGCS an AE (2016/679)

11.5.1 Airteagal 28 - Oibleagáidí Próiseálaí: Ceanglaítear go sonraítear i gconarthaí le forbróirí tríú páirtí ceanglais slándála, rialaithe agus iniúchta maidir le láimhseáil sonraí pearsanta.

11.5.2 Airteagal 32 - Slándáil na Próiseála: Forchuirtear coimircí iomchuí (e.g., criptiú, rialú rochtana) nuair a bhíonn córais á bhforbairt a phróiseálann sonraí pearsanta.

11.6 Treoir NIS2 an AE (2022/2555)

11.6.1 Airteagail 21(2)(a), (h), 23: Ceanglaítear go gcuirtear cleachtais forbartha slána i bhfeidhm ar fud socruithe tríú páirtí agus slabhraí soláthair digiteacha, maille le maoirseacht agus fóró teicniúil.

11.7 DORA an AE (2022/2554)

11.7.1 Airteagail 28(1), (2): Ceanglaítear ar eintitis airgeadais riosca TFC tríú páirtí a bhainistiú trí rialuithe conarthacha agus maoirseacht ar fhorbairt shlán, go háirithe i gcás forbairt chriticiúil sheachfhoinsithe.

11.8 COBIT 2019

11.8.1 APO10 - Bainistigh Soláthraithe: Bunaítear ceanglais struchtúrtha maidir le measúnú soláthraithe, conarthaí agus faireachán feidhmíochta.

11.8.2 BAI03 - Bainistigh Tógáil Réitigh: Mapálann sé go díreach chuig próisis shlána SDLC, athbhreithnithe códaithe agus bailíochtú forbartha.

11.8.3 DSS05 - Bainistigh Seirbhísí Slándála: Tá sé ailínithe le faireachán agus cosaint córas a forbraíodh go seachtrach nó ag tríú páirtithe.